

Arvidsjaurs kommun
kommun@arvidsjaur.se
rektor Sandbackaskolan
peter.andersson@arvidsjaur.se

2012-03-30
Dnr 401-2011: 6059

Beslut

efter riktad tillsyn av bedömning och betygssätt-
ning i Sandbackaskolan, gymnasieskola i
Arvidsjaurs kommun

Riktad tillsyn i Sandbackaskolan i Arvidsjaur kommun

Skolinspektionens bedömning och beslut

Skolinspektionen ska bedöma om skolan uppfyller författningarnas krav på bedömning och betygssättning gällande kurser i gymnasieskolan. Bestämmelser om bedömning och betygssättning finns i skollagen samt i gymnasieförordningen. Till följd av övergångsbestämmelserna till skollagen och 2010 års gymnasieförordning gäller beträffande utbildningen i gymnasieskolan, för den del som avser utbildningens innehåll, olika författningar för årskurs 1 respektive årskurs 2-3.

Sandbackaskolan besöktes den 31 januari 2012 och avser avvikelser efter omrättning av de nationella proven i kursen Svenska B/Svenska som andra språk B (Se vidare under beskrivning av skolan).

Det är väsentligt att rektorn vid Sandbackaskolan vidtar åtgärder som leder till att genomförande och rättning av de nationella proven säkerställs utifrån bestämmelserna. Det är av vikt att lärarna i större omfattning följer upp och bedömer och diskuterar proven gemensamt. Vidare måste skolan på ett bättre sätt följa upp elevernas resultat utifrån de betyg som utfärdas i relation till provresultaten i de nationella proven.

Det finns inget som motsäger det faktum att lärarna utnyttjar all tillgänglig information inför betygssättningen. Rektor måste dock förvissa sig om att eleverna får kontinuerlig återkoppling på sin kunskapsutveckling. En likvärdig och rättvis betygssättning förutsätter att eleverna får information för att kunna nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling inom ramen för utbildningen. Utvecklingssamtal genomförs dock i enlighet med styrdokumentet.

Inom den riktade tillsynen ingår också en dokumentgranskning som genomförs av externa experter. Den externa granskningen visar att det inte går att dra några slutsatser av det underlag som inkommit. Resultatet av den externa granskningen kan således inte komplettera de bedömningar som framgår av beslutet.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns brister inom alla de tre dömningsområden som ingår i den riktade tillsynen.

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Sandbackaskolan i Arvidsjaur kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) **Arvidsjaur kommun och Sandbackaskolans rektor** att senast den **31 augusti 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Lärarnas bedömning och betygsättning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Skolan arbetar inte på ett medvetet och strategiskt sätt för att uppnå en rättvis och likvärdig betygsättning av nationella prov så att de kan användas som stöd vid betygsättningen.

Rektorn säkerställer inte att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygsättning.

I detta ingår att:

- säkerställa att eleverna får information om sin kunskapsutveckling (Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg/Lpf 94 2.5 Bedömning och betyg)
- säkerställa att lärarna gör en likvärdig bedömning av resultaten från de nationella proven (3 kap. 14 § skollagen, 4 kap. 4 § skollagen, 7 kap. 5 § gymnasieförordningen (1992:394), 8 kap. 3 § gymnasieförordningen (2010:2039), 5 § Skolverkets föreskrifter om nationella kursprov i gymnasieskolan läsåret 2011/2012 (SKOLFS 2011:65).
- säkerställa att den övergripande analysen av betygsresultaten i skolan förhållande till resultaten av de nationella proven på skolnivå används som stöd för lärare att sätta rättvisa och likvärdiga betyg (3 kap. 14 § och 4 kap. 4 § skollagen, 7 kap. 5 § gymnasieförordningen (1992:394), 8 kap. 3 § gymnasieförordningen (2010: 2039), Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg, 2.6 Rektorns ansvar/Lpf 94 2.5 Bedömning och betyg, 2.6 Rektors ansvar)

Skäl för beslut

Bedömning:

Lärarnas bedömning och betygsättning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Beskrivning och motivering:

Betygssättningen för gymnasieskolan regleras i skollagen och i läroplanen. Enligt skollagen ska eleven informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen. Enligt läroplanen för gymnasieskolan ska läraren fortlöpande ge eleverna information om elevens utvecklingsbehov och framgångar i studierna. Vidare ska läraren vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen.

Av intervjuer med elever framgår att växlar huruvida lärarna informerar eleverna om deras kunskapsutveckling. Eleverna menar att stort ansvar läggs på dem själva att söka upp lärare för att få reda på hur de ligger till i olika ämnen. Av granskningen framgår att eleverna erbjuds utvecklingssamtal i enlighet med bestämmelserna men det är inte säkerställt att de får en kontinuerlig återkoppling av sin kunskapsutveckling. Information till elever som riskerar att inte nå målen prioriteras och dessa elever får i allmänhet besked om vad de ska göra för att uppnå kunskapskraven.

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att lärarna enligt vad som har framgått av samtliga intervjuer utnyttjar all tillgänglig information om elevernas kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven. Åtgärder behövs dock för att säkerställa att eleverna får kontinuerlig återkoppling på sin kunskapsutveckling.

Författningshänvisning:

3 kap. 13, 15 och 16 §§ skollagen (2010:800), Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg/Lpf 94 2.5 Bedömning och betyg.

Bedömning:

Skolan arbetar inte på ett medvetet och strategiskt sätt för att uppnå en rättvis och likvärdig betygsättning av nationella prov så att de kan användas som stöd vid betygssättningen.

Beskrivning och motivering:

Enligt författningarna ska lärare använda sig av nationella prov inför betygssättningen. Resultatet av de nationellt fastställda proven ska tjäna som ett hjälpmedel för att bedömningsgrunderna skall bli så enhetliga som möjligt över landet. Syftet med de nationella proven är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning och ge underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapsmålen nås på skolnivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå.

Av intervjuer med lärarna framgår att det är upp till lärarna själva att förbereda och genomföra de nationella proven. Lärarna menar att man använder bedömningsstödet som medföljer de nationella proven och förbereder eleverna genom att de får utnyttja äldre prov. Förutom ett administrativt stöd från skolledningen finns inga gemensamma rutiner för rättning och uppföljning av de nationella provens resultat. Lärarna menar att de själva har skapat rutiner för rättning och sambedömning. Samtidigt framgår av intervjun med lärare att tiden för rättning är begränsad och att sambedömning endast görs sporadiskt när man är osäker på ett resultat. Rektor bekräftar bilden av att man inte gör någon sambedömning av de nationella proven. När det gäller tiden för rättning och gemensamma diskussioner om de nationella proven hänvisar rektorn till begränsade möjligheter till möten pga. den gemensamma organisationen med flexibel arbetstid som råder i hela kommunen.

Av intervjuer med eleverna framgår att informationen om värdet och betydelsen av provresultat växlar mellan de olika lärarna. Några poängterar överensstämmelsen mellan resultat från det nationella provet och kursbetyget medan andra framställer det som ett prov bland alla andra.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att åtgärder behövs för att skapa gemensamma rutiner i samband med genomförandet av de nationella proven. Åtgärder behövs också för att säkerställa att eleverna får korrekt information om de nationella proven.

Författningshänvisning

7 kap. 5 § gymnasieförordningen(1992:394, 8 kap. 3 § gymnasieförordningen, (2010: 2039), Skolverkets föreskrifter om nationella kursprov i gymnasieskolan läsåret 2011/2012, SKOLFS 2011:65.

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Beskrivning och motivering:

Av författningen framgår att rektorn har ett ansvar för att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar genom att säkerställa lärarnas förtrogenhet med regelverket för betygssättningen. Rektorn har vidare ett ansvar för att ge lärarna stöd i syfte att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Stödet kan vara i form av enskilda samtal med lärare och genom kompetensutveckling till personal för att alla ska vara väl förtrogna med regelverket gällande bedömning och betygssättning. Det innebär också att rektorn har ett ansvar för att sammanställa och analysera t.ex. betygsresultat och resultat från de nationella proven på skolnivå med syfte att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen.

Av intervjuer med lärare framgår att lärarna sammanställer sina resultat för den kurs man är ansvarig. De saknas dock sammanställningar och efterföljande analys av provresultat från de nationella proven och kursbetygen på skolnivå. De framgår också att Skolverkets nationella statistik för att jämföra resultat på skol- och riksnivå inte är allmänt känd bland lärarna.

Rektorn menar att det finns en indirekt koppling till skolans kvalitetsarbete genom att man följer upp betygen och ansvarig lärare vidtar åtgärder för enskilda elever. Samtidigt framgår av intervjun med rektorn att de finns planer på att vidta åtgärder för att diskutera bedömning och följa upp undervisningens resultat. Av lärarintervjun framkommer att det finns behov av ytterligare kompetensutveckling när det gäller bedömning och betygssättning. Rektorn är medveten om behovet och planer finns för att samverka med andra kommuner för att förverkliga detta.

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att stödet till lärarna måste förbättras genom att skolan följer upp kunskapsutvecklingen och resultaten från de nationella proven på ett mer systematiskt sätt. Vidare behöver rektor se till att lärarna är väl förtrogna med regelverket som gäller för betygssättning genom att erbjudas kompetensutveckling utifrån de behov som finns.

Författningshänvisning:

2 kap. 34 § skollagen, 3 kap. 14 § skollagen, 4 kap. 4 § skollagen (2010:800), Lgy 11 2.5 Bedömning och betyg/Lpf 94 2.5 Bedömning och betyg, 2.6 Rektors ansvar

Beskrivning av Sandbackaskolan

Sandbackaskolan är belägen i tätorten Arvidsjaur. Sandbackaskolan erbjuder de nationella programmen; Barn- och fritidsprogrammet (BF), Fordons- och transportprogrammet (FT), Bygg och Anläggningsprogrammet (BA), Riksrekryterande fordonsprogram, Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL), Vård och Omsorgsprogrammet (VO), Ekonomiprogrammet (EK), Estetiska programmet (ES), Naturvetenskapsprogrammet (NV), Samhällsvetenskapsprogrammet (SA), Teknikprogrammet (TE), Introduktionsprogrammet samt gymnasiesärskola. Skolan hade vid besöket 350 elever på gymnasial nivå. Skolan erbjuder också vuxenutbildning för cirka 100 studerande. Skolledningen består av en rektor och en biträdande rektor.

Skolinspektionen har omrättat 107 nationella prov i Svenska B/Svenska som andra språk B från Sandbackaskolan. Av de omrättade proven avvek 60 negativt från ursprungs rättningen. Det vill säga, Skolinspektionen tilldelade 60 av proven ett lägre betyg än ursprungs rättaren gjorde. Två av de omrättade proven fick ett högre betyg än vid ursprungs rättningen när de rättades om. Av proven fick 45 samma betyg vid omrättningen som vid ursprungs rättningen. Av de omrättade proven avvek 18 mer än ett betygssteg från ursprungs rättningen.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit experten Stig Sjödin.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Anders Kennberg
Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om den riktade tillsynen

Allmänt om den riktade tillsynen

I den riktade tillsynen inom området bedömning och betygssättning granskas ett urval av ämnen och kurser baserat på Skolinspektionens omrättning av de nationella proven. Tillsynen fokuserar på att skolan följer författningarna med avseende på bedömning och betygssättning och användandet av resultatet från de nationella ämnesproven som referens.

Under vårterminen 2011 genomförde Skolinspektionen omrättning av nationella prov från 2010. Därefter beslutade Skolinspektionen om en riktad tillsyn som syftar till att granska ett urval av de skolor som hade de mest omfattade avvikelserna mellan skolans rättning och Skolinspektionens omrättning, för att utreda skolans arbete med bedömning och betygssättning.

Skolinspektionen kan inte för varje enskilt delprov uttala sig om bedömningen som skolan gjort är felaktig eller inte utan endast om den avviker eller inte avviker från Skolinspektionens bedömning. För vissa skolor finns kraftiga avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och Skolinspektionens bedömning.

Resultatet från omrättningen redovisas som negativ och positiv avvikelse. Negativ avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett lägre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt. Positiv avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett högre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt.

Tillsynen omfattar 20 skolor i 19 kommuner och kommer att resultera i ett skolbeslut för respektive skola där Skolinspektionen tar ställning till om skolförfattningarnas krav uppfylls. De ämnen som ingår i tillsynen är engelska och svenska inom grundskolan. Inom gymnasieskolan granskas resultaten från Engelska A, Matematik A och Svenska B samt Svenska som andraspråk B.

De frågeställningar som ska besvaras är följande.

- Sker lärarnas bedömning och betygsättning av elevernas kunskaper i enlighet med författningarna?
- Arbetar skolan på ett medvetet och strategiskt sätt för att uppnå en rättvis och likvärdig betygsättning av nationella prov så att de kan användas som stöd vid betygssättningen?
- Säkerställer rektorn att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar?

Sandbackaskolan i Arvidsjaurs kommun ingår Skolinspektionens riktade tillsyn inom området bedömning och betygssättning med resultatet från omrättningen av de nationella ämnesproven som referens. Granskningen vid Sandbackaskolan avser avvikelser efter omrättningen av de nationella proven i kursen Svenska B.

Underlaget för Skolinspektionens bedömningar är dokument från skolan samt den information som Skolinspektionen samlat in vid intervjuer och samtal med rektor, lärare och elever vid skolan. Det ingår också en dokumentgranskning av underlag som ligger till grund för slutbetyget i grundskolan och i de aktuella kurserna i gymnasieskolan vårterminen 2011.

Granskningen utförs av externa experter och resultatet är avsett att fungera som ett komplement till det underlag som kommit fram vid skolbesöken inför de bedömningar som fattas i skolbeslutet.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i detta beslut.